

Chambre des Représentants

SESSION 1981-1982

28 SEPTEMBRE 1982

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 27 juin 1969
relative à l'octroi d'allocations aux handicapés

AMENDEMENTS
PRESENTES PAR MM. WATHELET, WAUTHY
ET Mme DEMEESTER-DE MEYER

Intitulé

Compléter l'intitulé par ce qui suit : « et autorisant le cumul entre d'une part la pension de survie et d'autre part, l'allocation de chômage, l'indemnité d'invalidité ou l'allocation d'handicapé. »

Article unique.

Remplacer cet article par les articles suivants :

« Article 1.

» § 1. Le cumul est autorisé entre une pension de survie et une allocation de chômage.

» § 2. Dans l'article 146, § 2, de l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage, le premier alinéa est abrogé.

» Art. 2.

» L'article 60 de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité est complété par un nouvel alinéa rédigé comme suit :

» « Le cumul entre une pension de survie et l'indemnité d'invalidité est autorisé. »

» Art. 3.

» Afin d'être autorisé à cumuler la pension de survie et l'allocation de chômage ou l'indemnité d'invalidité, il est prévu une enquête sur les ressources telle qu'elle est organisée par l'arrêté royal du 5 août 1975 pour l'octroi d'allocations aux handicapés.

Voir :

310 (1981-1982) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1981-1982

28 SEPTEMBER 1982

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 27 juni 1969
betreffende het toekennen van tegemoetkomingen
aan minder-validen

AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE HEREN WATHELET,
WAUTHY EN Mevr. DEMEESTER-DE MEYER

Titel

De titel aanvullen met wat volgt : « en houdende vergunning tot cumulatie van enerzijds een overlevingspensioen en anderzijds een werkloosheidsuitkering, een invaliditeitsuitkering of een tegemoetkoming voor minder-validen. »

Enig artikel.

Dit artikel vervangen door de volgende artikelen :

« Artikel 1.

» § 1. Een overlevingspensioen kan worden gecumuleerd met een werkloosheidsuitkering.

» § 2. In artikel 146, § 2, van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid, wordt het eerste lid opgeheven.

» Art. 2.

» Artikel 60 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend als volgt :

» « Een overlevingspensioen kan worden gecumuleerd met een invaliditeitsuitkering. »

» Art. 3.

» Ten einde het overlevingspensioen te mogen cumuleren met de werkloosheidsuitkering of de invaliditeitsuitkering wordt een onderzoek ingesteld naar de bestaansmiddelen zoals dat geregeld is door het koninklijk besluit van 5 augustus 1975 voor de toekenning van tegemoetkomingen aan de minder-validen.

Zie :

310 (1981-1982) :

— Nr 1 : Wetsvoorstel.

» Art. 4.

» A l'article 8, § 1, de la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés, modifié par la loi du 6 juillet 1973, sont apportées les modifications suivantes :

» 1° au deuxième alinéa, 1°, les mots « ou de survie » sont supprimés;

» 2° au dernier alinéa, les mots « et de survie » sont supprimés;

» 3° la disposition suivante est ajoutée :

» La personne titulaire d'une pension de survie peut percevoir l'allocation d'handicapé jusque 60 ans ou tant qu'elle a une ou plusieurs personnes à charge. »

JUSTIFICATION

L'objet de cette proposition est la suppression de l'interdiction du cumul entre une pension de survie et une allocation de chômage, une indemnité d'invalidité ou une allocation d'handicapé.

Alors que la pension de retraite attribuée à l'âge de 60 ou 65 ans, il n'en est pas toujours de même de la pension de survie. Les veuves, notamment celles qui ont des enfants à charge, connaissent de graves problèmes financiers. Il faut faire en sorte que le montant de leurs ressources se rapproche de ce qu'il était avant le décès de leur mari.

La pension de survie tend à remplacer pour une faible part le salaire perdu.

Au moment où la femme se trouve seule pour assurer l'éducation de ses enfants, elle se voit en effet attribuer une pension estimée à 60% du salaire moyen du travailleur. Elle bénéficie sans doute d'allocations familiales pour orphelins mais la différence entre celles-ci et les allocations ordinaires, augmentées de la pension de survie, est loin de représenter le salaire perdu qui, si le père avait vécu, se serait amélioré avec l'ancienneté.

1. Il arrive très fréquemment que les veuves, tenaillées par le besoin parce qu'elles ont des enfants aux études, doivent exercer une activité professionnelle ou même outrepasser les limites du travail occasionnel, chaque fois qu'elles l'estiment nécessaire, l'administration des pensions n'étant pas en mesure d'effectuer la surveillance adéquate de plus d'un million de retraités.

L'arrêté royal du 29 avril 1981 d'ailleurs règle le problème de l'activité professionnelle des veuves, en autorisant le cumul avec la pension de survie lorsque les revenus procurés par cette activité ne dépassent pas les plafonds.

Le principe étant établi, il convient maintenant de faire cesser la situation particulièrement injuste résultant des interdictions de cumul entre la pension de survie et le droit aux allocations de chômage ou aux indemnités dues en cas de maladie.

En effet, le chômage ou la maladie entraîne pour les veuves une diminution brutale et involontaire des ressources.

Le but des allocations de chômage et des indemnités de maladie est de remplacer ces ressources.

Il est donc équitable de donner à la veuve qui a le droit de cumuler pension de survie et activité professionnelle autorisée, le droit de cumuler pension de survie et allocation de remplacement.

Il convient de modifier dans ce sens les législations concernant le chômage et l'emploi, et l'assurance maladie-invalidité.

Si l'on craignait un niveau de vie trop élevé ou un impact financier trop grand de cette proposition, il serait possible de prévoir une enquête sur les ressources pour que les revenus non professionnels viennent éventuellement limiter ce droit aux allocations de remplacement.

Cette enquête sur les ressources devrait se faire comme l'enquête prévue pour les allocations d'études, pour l'accès aux logements sociaux ou l'octroi d'une allocation d'handicapé. Toute crainte d'abus serait ainsi écartée.

2. Le problème de la femme handicapée qui vient à perdre son mari est encore plus aigu car elle est doublement pénalisée : d'une part, du fait de son handicap, souvent elle ne peut exercer une activité professionnelle; d'autre part, elle perd le bénéfice de l'allocation ordinaire ou spéciale et ne peut toucher qu'une allocation complémentaire.

Dans une telle circonstance, une rupture brutale se produit dans le budget de cette personne et dans celui de sa famille.

Un handicapé ayant plus de besoins qu'un autre, la présente proposition de loi tend à remédier à cette grave difficulté sociale.

M. WATHELET.

E. WAUTHY.

W. DEMEESTER-DE MEYER.

» Art. 4.

» In artikel 8, § 1, van de wet van 29 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan minder-validen, gewijzigd door de wet van 6 april 1973, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

» 1° in het tweede lid, 1°, worden de woorden « of overlevingspensioen » weggelaten;

» 2° in het laatste lid worden de woorden « of overlevingspensioen » weggelaten;

» de volgende bepaling wordt toegevoegd :

» De rechthebbende op een overlevingspensioen kan de tegemoetkoming voor minder-valide genieten tot de leeftijd van 60 jaar of zolang hij één of meer personen ten laste heeft. »

VERANTWOORDING

Dit voorstel wil het verbod van cumulatie van een overlevingspensioen met een werkloosheidsuitkering, een invaliditeitsuitkering of een tegemoetkoming aan minder-validen opheffen.

Een rustpensioen wordt toegekend op de leeftijd van 60 of 65 jaar, maar zulks is lang niet altijd het geval voor overlevingspensioenen. Weduwen, en met name die met kinderen ten laste, ondervinden ernstige financiële moeilijkheden. Men moet het erop aanleggen dat het bedrag van hun inkomen zo dicht mogelijk komt te liggen bij wat ze vóór de dood van hun man ontvingen.

Het overlevingspensioen tracht voor een gering gedeelte het gederfde loon te vervangen.

Op een ogenblik dat een vrouw alleen komt in te staan voor de opvoeding van haar kinderen, ontvangt zij in feite slechts 60% van het modale werknemersloon. Weliswaar geniet ze kinderbijslag voor wezen, maar het verschil tussen deze uitkeringen en de gewone kinderbijslag vermeerderen met het overlevingspensioen, komt op verre na niet overeen met het gederfde loon dat, had de vader nog geleefd, bovendien ingevolge de anciënniteit was verhoogd.

1. Het gebeurt zeer regelmatig dat weduwen in geldnood verkeren omdat hun kinderen studeren en dan een beroepsactiviteit moeten uitoefenen of zelfs de grenzen van de toevallige arbeid moeten overschrijden, telkens wanneer ze het noodzakelijk achten, terwijl het bestuur der pensioenen niet bij machte is meer dan één miljoen gepensioneerdens doeltreffend te controleren.

Overigens regelt het koninklijk besluit van 29 april 1981 het vraagstuk van de beroepsactiviteit van weduwen en staat het hun toe hun inkomen met hun overlevingspensioen te cumuleren wanneer het inkomen uit die activiteit de gestelde maximumbedragen niet te boven gaat.

Aangezien het principe reeds vastligt, dient nu een einde gemaakt te worden aan de bijzonder onrechtvaardige toestand die het gevolg is van het cumulatieverbod tussen een overlevingspensioen en het recht op werkloosheidsuitkeringen of ziektevergoedingen.

Werkloosheid of ziekte leidt voor weduwen immers tot een brutale en ongewilde verstoring van het gezinsinkomen.

De werkloosheid- en ziektevergoedingen hebben tot doel het inkomen te vervangen.

Het is dan ook niet meer dan billijk aan weduwen die het recht hebben een overlevingspensioen met een toegestane beroepsactiviteit te cumuleren, het recht te verlenen een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen te cumuleren.

De wetgeving betreffende de werkloosheid en de tewerkstelling, en die betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering moeten in die zin worden gewijzigd.

Mocht gevreesd worden dat dit voorstel een te hoge levensstandaard of een te grote financiële weerslag tot gevolg zou hebben, dan blijft de mogelijkheid om een onderzoek naar de bestaansmiddelen te organiseren opdat de inkomsten die niet van een beroepsactiviteit afkomstig zijn, zonnig dat recht op een vervangingsinkomen kunnen beperken.

Dat onderzoek naar de bestaansmiddelen zou gebeuren zoals dat betreffende de studietoelagen, de toegang tot sociale woningen of het bekomen van een vergoeding als mindervalide. Zodoende zou voor misbruiken niet gevreesd hoeven te worden.

2. Het probleem van de minder-valide vrouwen die hun man hebben verloren, is nog schrijnender omdat zij tweemaal gestraft worden : enerzijds kunnen zij meestal door hun handicap geen beroepsactiviteit uitoefenen; anderzijds verliezen zij het voordeel van de gewone of bijzondere tegemoetkoming en kunnen zij slechts een aanvullende tegemoetkoming ontvangen.

In dergelijke omstandigheden ontstaat er een brutale verstoring van het gezinsbudget van dergelijke personen en van hun gezin.

Aangezien minder-validen meer behoeften hebben dan anderen, wil onderhavig wetsvoorstel die ernstige sociale moeilijkheid ondervangen.